

POSTANOWIENIE

13 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 13 lutego 2025 r. w Warszawie wniosku I.K.

o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Krzysztofa Wesołowskiego wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie II CSKP 2023/22 z powództwa I.K. przeciwko Miastu E. o zapłatę

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

W sprawie o zapłatę dotacji należnej powódce od pozwanej gminy za prowadzenie przedszkola powódka wniosła o stwierdzenie, że sędzia Sądu Najwyższego Krzysztof Wesołowski, wyznaczony do rozpoznania sprawy. oznaczonej sygnaturą II CSKP 2032/22, nie spełnia wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i postępowania po powołaniu oraz wyłączenie go od rozpoznania tej sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Jednym z wymagań formalnych wniosku złożonego przez powódkę jest „*przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie*” (art. 29 § 9 pkt 2 u.s.n.). Z kolei na podstawie art. 29 § 5 u.s.n. żądanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności należy uzasadnić

okolicznościami danej sprawy mogącymi doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących obwinionego oraz charakteru sprawy.

Wnioskodawczynie w ogóle nie odniosła się do okoliczności sprawy II CSKP 2032/22 i nie jest to przeoczenie. Wnioskodawczynie powołała się na trzy wyroki Sądu Najwyższego, wydane w składzie z sędzią K. Wesołowskim, według wnioskodawczynie korzystne dla gmin zobowiązanych do wypłaty dotacji i sprzeczne z dotychczasową linią orzecznictwa: II CSKP 380/22, II CSKP 668/22 i V CSKP 63/21. W oparciu o te trzy wyroki wnioskodawczynie wyciągnęła wniosek, że sędziowie powołani na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym na podstawie przepisów wprowadzonych ustawą z 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 3) prezentują interpretację niekorzystną dla uprawnionych do dotacji oświatowej.

Takie uzasadnienie jest pozorem przytoczenia przesłanki „okoliczności danej sprawy” mogących hipotetycznie *„doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy”*. Z art. 29 § 5 u.s.n. wynika, że okoliczności dotyczące strony i charakteru sprawy są przesłanką odrębną od okoliczności danej sprawy. Charakter sprawy (np. spraw na tle dotacji oświatowej)) jest okolicznością ogólną, wskazującą pewien rodzaj spraw. Ustawodawca w art. 29 § 5 u.s.n. wykluczył abstrakcyjne badanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności w zakresie jakiejś kategorii spraw i dopuścił stosowanie tej instytucji tylko, gdy w okolicznościach konkretnej sprawy pozostałe fakty przytoczone na uzasadnienie wniosku wskazują na możliwość braku niezawisłości lub bezstronności sędziego przy rozstrzyganiu tej konkretnej sprawy.

Możliwość braku niezawisłości lub bezstronności sędziego przy rozstrzyganiu konkretnej sprawy jest podstawą wyłączenia sędziego SN na podstawie art. 48 i 49 k.p.c. Ustawodawca wprowadził dodatkowy wniosek o wyłączenie, uregulowany w art. 29 § 5-25 u.s.n., w celu umożliwienia stronie podniesienia okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego Sądu Najwyższego

w ramach uzasadniania zagrożenia braku niezawisłości lub bezstronności przy rozstrzyganiu tej konkretnej sprawy. Art. 29 § 3 u.s.n. zabrania składowi Sądu Najwyższego, rozpoznającemu wniosek o wyłączenie w trybie art. 52 k.p.c., oceny zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Nie jest ostra granica między oceną okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego jako mogących wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w konkretnej sprawie, a oceną uprawnienia tego sędziego do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości w jakimś zakresie. Wniosek uregulowany w art. 29 § 5-25 u.s.n. przesądza o legalności uwzględnienia okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego przy rozstrzyganiu wniosku o wyłączenie sędziego w tym trybie. Poza tą jedną różnicą przesłanki wyłączenia sędziego na podstawie z art. 48 i 49 k.p.c. oraz z art. 29 § 5 u.s.n. w istocie są takie same – są to okoliczności stanowiące zagrożenie dla bezstronności sędziego, a przynajmniej mogące wywoływać wątpliwości w tym zakresie u stron. Wyłączenie sędziego od całej klasy spraw (w tym przypadku spraw o dotację oświatową), ze względu na jego powołanie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa po wejściu w życie nowelizacji ustawy o KRS z 8 grudnia 2017 r., wprost narusza art. 29 § 3 u.s.n.

Wnioskodawczyni świadomie pominęła element uzasadnienia konieczny do rozpoznania wniosku, który tym samym podlega odrzuceniu na podstawie art. 29 § 9 pkt 2 i § 10 u.s.n.

Już tylko na marginesie Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że spośród trzech powołanych wyroków sędzia K. Wesołowski był w składzie tylko w jednej sprawie: II CSKP 668/22. Przy tym także sędziowie SN powołani na wnioski KRS przed zmianą sposobu wyboru sędziów do tego organu reprezentują linię orzecniczą zbliżoną do kwestionowanej przez wnioskodawczynię, np. wyrok z 25 maja 2023 r., II CSKP 1280/22, z 29 stycznia 2021 r., V CSKP 2/21.

(Ł.W.)

[a.ł]